

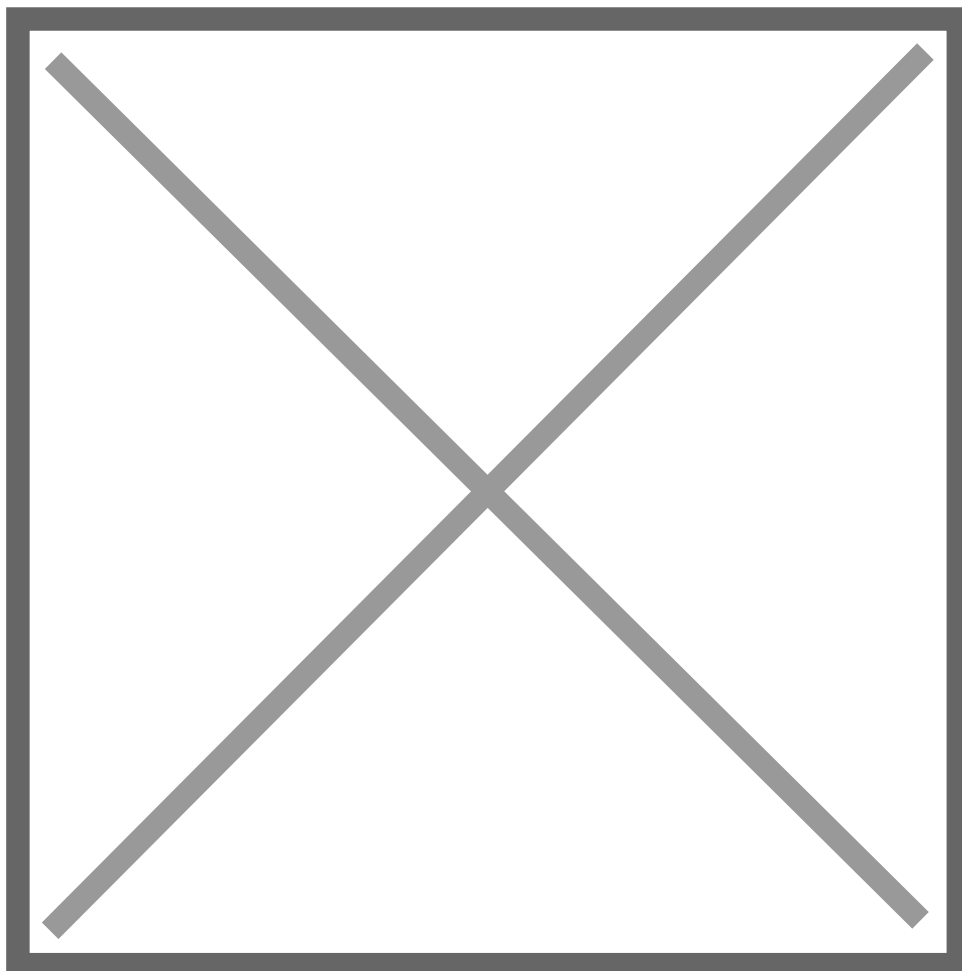
Dược liệu nhập lậu: Chưa có hồi kết

01:13 28/08/2014

Tình trạng dược liệu nhập lậu với số lượng lớn ngày càng

Tình trạng dược liệu nhập lậu với số lượng lớn ngày càng gia tăng, dù cơ quan chức năng đã tăng cường kiểm tra tại các khu vực cửa khẩu. Tuy nhiên, đây chỉ là giải pháp tình thế...

Hàng chục tấn dược liệu nhập lậu đã bị cơ quan quản lý thu giữ

Gia tăng dược liệu nhập lậu

Chỉ trên một đoạn phố Hải Thượng Lãn Ông (Hà Nội), đã có hàng chục cửa hiệu bán dược liệu xen lẫn với các hiệu thuốc đông dược. Hàng trăm bao tải đông dược được chất cao lên đến nóc nhà, tất cả đều được nhập lậu từ Trung Quốc vẫn còn “nguyên đai nguyên kiện” được để “nửa kín nửa hở”, gồm đủ dạng và chữa đủ loại bệnh, từ cảm sốt, ban nóng đến ho, tiêu chảy, đau dạ dày, rối loạn tiêu hóa, cao huyết áp đến tim mạch, thấp khớp... và cả mật gấu, cao hổ cốt, thuốc chữa ung thư...

Thông tin từ Đội Chống buôn lậu, PC 46 (Công an TP. Hà Nội) cho biết, ngày 12/8, PC 46 phối hợp với Phòng 7 (Cục 46), Đội đặc nhiệm (PC 45) và Công an huyện Gia Lâm đã tiến hành kiểm tra khẩn cấp, tạm giữ 02 xe tải 15 tấn và một xe 16 chỗ chở hơn 60 tấn nguyên liệu đông dược, có dấu hiệu gian lận thương mại. Tuy nhiên, nhiều ý kiến cho rằng, đây chỉ là một trong những vụ phát hiện và bắt giữ, thực tế con số sẽ lớn hơn rất nhiều.

Một cán bộ thanh tra Sở Y tế Hà Nội cho hay, hàng dược liệu nhập lậu đã xuất hiện trên quy mô lớn và mức độ ngày càng trầm trọng. Chỉ tính từ đầu năm đến nay, các cơ quan chức năng đã phát hiện hàng trăm tấn dược liệu nhập lậu từ Campuchia, Lào, Trung Quốc... Bằng nhiều con đường khác nhau, những nguồn dược liệu này được đưa vào các công ty sản xuất thuốc trong nước và chất lượng thì không được kiểm soát. Theo tiết lộ của một số người bán hàng chuyên buôn dược liệu từ Trung Quốc về Việt Nam thì dược liệu nhập lậu phần lớn là kém chất lượng, có cả dược liệu giả. Các nhà chuyên môn khẳng định, thuốc được chế biến từ nguồn dược liệu là đông dược, hiếm khi gây ngộ độc cấp, nhưng không rõ là có chứa những gì, hiệu lực đến đâu, có trộn lẫn tân dược hay không. Theo quy định, thuốc đông dược phải có tên thuốc, toa tiếng Việt ghi công thức và hướng dẫn sử dụng, chống chỉ định. Thế nhưng, hầu hết các nguồn đông dược nhập lậu đều được bảo quản bằng các loại hóa chất có hại cho sức khỏe nếu người tiêu dùng sử dụng.

Trên thị trường, hiện có khoảng 800 mặt hàng thuốc đông dược ngoại nhập, nhưng số có visa chính thức là bao nhiêu, hầu như không ai biết. Riêng dược liệu nhập lậu là một “mê hồn trận”, trong đó có cả các dược liệu quý của Việt Nam được xuất sang bên kia biên giới với giá rẻ, sau khi được chế biến, sao tẩm... lại nhập lậu vào Việt Nam với giá cao hơn nhiều lần.

Cơ quan quản lý bó tay?

Sau mỗi lần phát hiện hàng nhập lậu, cơ quan chức năng đều áp dụng các biện pháp xử phạt hành chính, đồng thời tịch thu số hàng, nhưng tình trạng nhập lậu vẫn diễn ra thường xuyên.

Lý giải về vấn đề này, dược sỹ Nguyễn Tiến Hùng, Giám đốc Công ty Xuất nhập khẩu y tế (Bộ Y tế) cho rằng, do có sự chênh lệch về giá. Ông Hùng nêu ví dụ, Campuchia đang áp dụng cơ chế thoáng trong nhập khẩu thuốc. Họ chỉ quản lý chất lượng thuốc. Khi thuốc đã

có visa, các DN có thể nhập từ bất cứ một đối tác nào. Đây là một yếu tố để các DN kinh doanh dược phẩm ở Campuchia tìm được nguồn hàng rẻ. Trong khi đó, giá dược liệu tại Việt Nam thường cao hơn các nước láng giềng nên nguồn dược liệu này được đổ về Việt Nam để tiêu thụ.

Bên cạnh đó, hiện nay, chế tài xử phạt vẫn chưa đủ sức răn đe. Tại Nghị định 46 về xử phạt hành chính lại không có điều khoản xử phạt về tân dược nhập lậu. Vì thế, để xử lý hành vi này, những người làm công tác thanh tra phải vận dụng vào điều khoản xử lý đối với những hành vi lưu hành thuốc chưa có số đăng ký. Tuy nhiên, theo điều khoản này của Nghị định 46 kinh doanh thuốc ngoài danh mục - đã được Bộ Y tế cho phép lưu hành, thuốc không có số đăng ký, thuốc không rõ nguồn gốc, không còn nguyên bao bì xuất xứ... sẽ bị phạt 2 - 5 triệu đồng; phạt 20 - 60 triệu đồng đối với nhập khẩu thuốc hoặc nguyên liệu làm thuốc ngoài danh mục Bộ Y tế quy định và buộc tiêu hủy thuốc.

Nhưng thực tế áp dụng cho thấy, đối với những cửa hàng kinh doanh bạc tỷ mà phạt 2 triệu đồng là chuyện như... đùa, bởi mức phạt quá thấp so với lợi nhuận kénh xù từ nguồn thu lãi mà hoạt động kinh doanh dược liệu nhập lậu mang lại. Hơn thế, theo một cán bộ thanh tra y tế, việc thu hồi thuốc nhập lậu không dễ vì hầu hết các cửa hàng đều có bán. Để giải quyết một trường hợp phải lập biên bản, kiểm kê thu hồi, chuyển về sở y tế, nếu nhiều phải đi kiểm nghiệm... Cả một quy trình rất tốn kém. Nếu niêm phong và tịch thu đúng quy định, chắc chắn không đủ kho chứa.

Có một nghịch lý là đối với thuốc đông dược sản xuất trong nước, Cục Quản lý Dược Việt Nam kiểm tra rất chặt chẽ, có nhiều đợt kiểm nghiệm và ra thông báo đình chỉ lưu hành, thu hồi thuốc kém chất lượng. Thế nhưng, thuốc đông dược, dược liệu nhập lậu lại hoàn toàn thả nổi. Điều này cho thấy, nguyên nhân chính là do việc xử lý của ngành chức năng còn bất cập nên dược liệu nhập lậu cứ mặc sức hoành hành.

Trước thực trạng trên, nhiều ý kiến cho rằng, để giải quyết triệt để vấn nạn tân dược nhập lậu thì ngành y tế nên có một chính sách nhập khẩu thông thoáng hơn. Cụ thể, phải cho các DN trong nước được phép nhập khẩu trực tiếp với các công ty nước ngoài. Để làm được điều này, Bộ Y tế cũng phải bỏ điều khoản quy định công ty nào muốn đưa thuốc vào Việt Nam thì phải có văn phòng đại diện, bởi quy định này đang tạo thế độc quyền cho các nhà phân phối nước ngoài nâng giá một cách vô tội vạ như thời gian qua.

Vấn đề tân dược nhập lậu chỉ được giải quyết một cách triệt để khi chúng ta thực hiện một giải pháp đồng bộ, có sự phối hợp chặt chẽ của các cơ quan quản lý có liên quan. Có như vậy, tình trạng dược liệu trôi nổi, nhập lậu mới được hạn chế.

Thanh Hoa

